

ЯНГИ ЙИЛ БАРЧАМИЗГА МУБОРАК БЎЛСИН!

Adabiyot, madaniyat yashasa — millat yashaydi

O'zbekiston adabiyoti va san'ati

1956-yil 4-yanvardan chiqsa boshlagan

ADABIY-BADIY, MA'NAVİY-MA'RIFIY, İJTİMOIY GAZETA

2022-yil 1-yanvar / № 1 (4660)

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИГА ЯНГИ ЙИЛ ТАБРИГИ

Азиз ва муҳтарам ватандошлар!

Сиз, азизларни, кўп миллатли бутун халқимизни, Янги – 2022 йил билан самимий муборакбод этман. Шу кувончи дамларда барчангизга тинчлик осойишталик, сиҳат-саломатлик, баҳу соатд тилаймай!

Бугун, Янги йил остонасида туриб, ўтётган йилдан рози бўлсак, Яратганга ҳар қанча шукроналар айтсан, арзидай.

Ёшларни кўллаб-кувватлаш ва ахоли саломатлигини мустаҳкамлаш юли ҳәётимизда ёрқин из колдирмоқда. Йил давомида сизлар билан бирга улкан ишларни амала оширидик.

Пандемия ва глобал инқирозга қарамасдан, юртимизда юқори иқтисадий ўсиш таъминланди. Кўплаб корхоналар, кластер ва технопарклар, замонавий инфратузилма тармоқлари барпо этилди.

Янги-янги ўй-жойлар, боғча ва мактаблар, олийгоҳ ва шифохоналар, маданият ва спорт масканлари фойдаланишга топширилмоқда.

Тадбиркорлик ҳаракати, жумладан, хотин-қизлар ва ёшлар тадбиркорлиги жадал ривожланмоқда.

Деҳқон ва фермерларимиз фидокорона меҳнат килиб, бу йил ҳам мўл ҳосил етиширилдилар.

Шаҳар ва қишлоқларимиз обод бўлиб, Янги Ўзбекистонинг бетакорр қиёфаси шаклланмоқда.

Билимдон ва гайратли ёшларимиз катта-кatta ютуқлари билан халқимизни янада кувонтироқмода.

Мамлакатимизнинг халқаро нуфузи тобора юксалмоқда. Фурсатдан фойдаланиб, хорижий ҳамкорларимиз, чет давлатлар халқларини Янги йил билан табриклиб, уларнинг барчасига тинчлик ва равнақ тилаймиз.

Азиз дўстлар!

Юртимизда кенг кўламли ислоҳотларимиз барқарор тус олди.

Уларни янада ривожлантириш мақсадида биз Янги Ўзбекистон Тараққиёт стратегиясини ишлаб чиқдик.

Унинг асосида "Инсон қадри учун", деган улуғворғояни амала оширамиз.

Биз янги йилга ном беришда, кенг жамоатчиликнинг фикрларини ўргандик. Ана шу таклифлардан келиб чиқиб, мен Янги – 2022 йилни мамлакатимизда "Инсон қадрини улуғлаш ва фаол маҳалла йили" деб ёзлон қилишни таклиф этман.

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти

Инсон қадрини улуғлаш – юртимизда яшаётган ҳар бир одамнинг ҳуқук ва эркинликлари, қонуний манфаатларини таъминлаш демакдир.

Бу борода жамиятимиз асоси бўлган маҳалла ҳалқиуви үрин тутади.

Маҳалла тинч бўлса, юрт тинч бўлади.

Маҳалла обод бўлса, мамлакат обод бўлади.

Шу боис, бундан бўён ҳар бир маҳаллада самарали иш олиб бориш фаолиятимизнинг бош мезонига айланади.

Бебаҳо бойлигимиз бўлган тинчлик ва барқарорликни таъминлашга устувор аҳамият қаратамиз.

2022 йилда иқтисодиётимиз тармоқлари ва тадбиркорликни ривожлантириш, янги иш ўрнлари яратиш ётиборимиз марказида бўлади.

Аҳоли даромадларини кўпайтириш, иш ҳаки, пенсия, стипендия ва нафақалар миқдорини оширишга қаратилган мухим ишларни давом эттирамиз.

Ижтимоий соҳалар, айниқса, соғлиқни сақлаш, таълим-тарбия ва илм-фанни ривожлантиришга барча ресурслар жалб этилади.

Муҳтарам уруш ва меҳнат фахрийларини, азиз аёлларимиз ҳамда ёшларимизни кўуллаб-кувватлаш, кўмакка муҳтоҳ инсонларга фамхўрлик кўрсатишга алоҳида ётибор берамиш.

Юртимизни янада обод қилиш, замонавий ўй-жойлар, жумладан, барча худудларимизда "Янги Ўзбекистон массивлари"ни куриш асосий вазифаларимиздан бири бўлади.

Ишонтириб айтаманки, халқимизнинг ҳаёти янада фаровон ва мазмуни бўлиши учун бор куч ва имкониятларимизни сафарбар етамиш.

Азиз ва қадри ватандошарим!

Барчангизни Янги – 2022 йил билан янада бор чин қалбимдан табриклийман!

Янги йилимиз қутлуг ва баракали келсин!

Кексаларимизнинг умрени, ёшларимизнинг камолини берсин!

Дилбар аёлларимизга доимо баҳту иқбол ёр бўлинсин!

Юртимиз тинч, халқимиз омон бўлсин!

Янги йил барчамизга муборак бўлсин!

ЯНГИ АСАРЛАР ЁЗИЛАЖАК

Мана, янги – 2022 йилга ҳам қадам кўйдик. Бундай пайтда ҳар қандай инсон бир тўхтаб, ортига назар ташлаш олади. Қалбида ҳаётимнинг яна бир йили қандай ўтди-ю, менга нималарни инъом этди, деган савол пайдо бўлади.

Шахсан мен учун 2021 йил жуда самарали бўлди. Кўп ийлилк қадрдорнома мусиқали драма театри учун драматург Шароф Башбеков ёзган ҳамда устоз режиссёр Олимжон Салимов саҳналаштирган мусиқали комедияга мусиқа бастадим. Очиги, бундай улуф ижодкорлар билан ҳамкорлика ишладик. Ушбу сериалнинг мусиқасини яратдим. Аввалданоқ, фильм режиссёри мусиқада ўзбек ҳалқ чолгурадидан унумли фойдаланиш, фалсафий

муҳоҳазаларга кўпроқ ургу бериш кераклигини талаб қилган эди. Бу фильмда ижодий маҳоратимни тўла ишга солиш, асар бадиий савиасининг юқори бўлишига хисса кўшиш имкониятига эга бўлдим.

Ўтган йил менга инъом этган яна бир саҳадат шу бўлдики, Муқимий номидаги мусиқали драма театри учун драматург Шароф Башбеков ёзган ҳамда устоз режиссёр Олимжон Салимов саҳналаштирган мусиқали комедияга мусиқа бастадим. Очиги, бундай улуф ижодкорлар билан ҳамкорлика ишлади.

►6

РЕЖАЛАРИМИЗ УЛКАН

2021 йилнинг сўнгги кунлари жамоамиз учун ниҳоятда қувончли кечди: Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Опера ва балет санъатини янада ривожлантириш чорадабирлари тўғрисида" ги қарори ёзлон қилинди. Бу ўзбек опера ва балет санъатида бурилиш ясайдиган қарор бўлди, дейиш мумкин. Фақат менинг эмас, театримизда ижод килдиган устозларимизнинг ҳам эътирофича, театримиз тарихида ҳали бундай қарор бўлмаган. Зоро, бу қарор театримиз фаолиятини янада тақомиллаштириш, миллий опера ва балет санъатимизни дунё бўйлаб кенг тарғиб қилиш, мавқенини мустаҳкамлаш ўйлида жуда катта воеадир.

Қарорда театра мактабларини ташкил этиш, ижодкорларни рагбатлантириш низарда тутилгани санъатимиз дарғалари ва ёшларни мамнун этди.

►6

ҚУТЛАЙМИЗ!

«АЛИШЕР НАВОЙИ»
ОЛТИН МЕДАЛИ СОҲИБИ

2021 йил 24 декабрда Қозогистоннинг Нур-Султон шаҳрида Ҳалқаро Туркий академиянинг "Шарқнинг порлоқ юлдузлари" мавзусидаги ҳалқаро анжумани бўлиб ўтди.

Анжуманни Ҳалқаро Туркий академия президенти Д.Қидирили олиб борди. Қозогистон Республикаси Парламенти Сенати раиси М.Ашимбоеев, ўзбек адаби Муҳаммад Али, озарбайжонлик таржимон Рамиз Асқар, адабиётшунос олим Савутбек Абдурахмонов, таржимон Светқали Нуржан ва бошқалар Шарқнинг улуф алломалари, буюк аждодларимиз адабий мероси ҳақида сўз юритдилар.

Туркий ҳалқлар ўтрасида маданият-адабий алоқаларни ривожлантиришга хисса кўшиб келдиган бори гурух адабири Ҳалқаро Туркий академиянинг "Алишер Навоий" олтин медали билан тақдирланди. Мукофотларнан орасида Соҳибқирон Амир Темурга бағишланган тўрт китобдан иборат "Улуғ салтанат" роман-эпопеяси музаллифи, ўзбекистон ҳалқ ёзувчиси, профессор Муҳаммад Али ҳам борлиги кувончли воқеадир. Бу мукофот адаби асрларининг хорижда ётироф этилганга ёрқин мисолидir.

Мукофотларни Қозогистон Республикаси Парламенти Сенати раиси М.Ашимбоеев топшириди.

ТАСВИРИЙ САНЪАТ ОЛАМИГА САЁХАТ

Пойтаҳимиздаги Ўзбекистон Тасвирий санъат галереясида ташкил этилган "Санъатга саёҳат" мавзусидаги тадбир иштироқчилар учун ҳақиқий Янги йил түхфаси бўлди. Мазкур тадбир Ўзбекистон тасвирий санъат галереяси ташабуси билан Туризми ривожлантириш институти ҳамкорлигига ташкил этилди. Ўзбекистон Мустақалиги ҳамда Ўзбекистон Миллий банки ташкил этилганинг ўттиз Иллилгига бағишланган байрамона экспозициядан ўтган ўттиз йил мобайнида яратилган асрлар ўрин олган.

Намойиш этилаётган асрларнинг услуби ва мавзуси бир-бирини тўлдиради. Таникли рассомлар Л.Ибрагимов, Ф.Қодиров, М.Қорабоев, Р.Акромов, Ф.Аҳмадалиев, А.Нур, Ш.Абдулаева, Ш.Ҳакимов, Н.Шаобдураҳимов, А.Икромжонов, Д.Рахмонбекова, Б.Исмоилов, Ж.Умарбеков асрлари иштироқчиларда катта таассурот қолдириди.

А.Крикис, Б.Муҳамедов, Ш.Шарафхўжаева катиб ижодкорларнинг авангард ийналишидаги асрларни намойишга кўйилган. Экспозициядан Ўзбекистоннинг замонавий ҳайкалтарошлари А.Авакян, М.Бородина, А.Овсепян, А.Бойматов, А.Хотамов, Л.Несторович, Б.Мухторов, Т.Эсонов ва бошқаларнинг асрлари ҳам ўрин олган. Шунингдек, иштироқчилар "Илак ўйли. Италия замонавий санъати ва рассомлари" кўргазмаси билан танишдилар. "Венеция. Аждодлар мероси" туркимида суратлардан бирда Кипр кироличасининг либоси акс этган.

Тадбир давомида туризм инфратузилмасидаги замонавий талабларни ўрганиш, соҳани ривожлантириш, юртимиз меҳмонларига қизиқарли ва таассуратларга бой манзилларни тавсия этишда Ўзбекистон Тасвирий санъат галереясининг ўрни, режалари ҳақида кенг маълумот берилди.

Тадбир давомида туризм инфратузилмасидаги замонавий талабларни ўрганиш, соҳани ривожлантириш, юртимиз меҳмонларига қизиқарли ва таассуратларга бой манзилларни тавсия этишда Ўзбекистон Тасвирий санъат галереясининг ўрни, режалари ҳақида кенг маълумот берилди.

Сарвара ҚОСИМОВА

ҚИШ ИЧРА БАҲОР

Қиши чилласининг илк оқшоми, бир неча дўстлар билан "Ромео ва Жульєтта" спектаклининг дастлабки намойишига мукаллиф эди.

Томоша Эски Жўвада, ўша машҳур Ҳамза театрининг эски биносида, ҳозирги Ўзбекистон давлат драма театрининг саҳнасида ўйналадиган эди.

►2

Давоми, бошланиши 1-саҳифада.

Бир савол мени тинимсиз ўйга толдирмоқда: Уильям Шекспир ва Алишер Навоий ёниб-ўртаниб кўйлаган инсоний тўйғулар, ахлоқий қадриятлар бугунги ола-тасир, манфаат замонидага тобора қадрслизилинг бораётган, беғубор севги – организмда киска муддат рўй берадиган шунчаки кимёйи реация, дустлик, биродарлик эса – бизнес шерилик сифатида қабул қилинаётган, рацонализм, прагматизм ўйчли юлдан бўлиб порлаётган бир даврда Ромео ва Жульеттанинг ишк изтироблари, романтик қалб түбёнлари кимнидир қизиқтиармикан, кимгадир керакмикан?

Сабабини билмадим, лекин фойт мухташам ва мутаассир спектаклини бутун вуҳидум билан берилрип томоша қилар эканман, нима учундир ҳазрат Навоийнинг хароратли сатрлари ўз-узидан хаёлимга келаверди. Назаримда, гўёки ул зот ҳам иккι юз эллик ўриндили шу совуқ залда биз билан бирга ўтириб, узок Англиядаги яшаб ўтган кичик замондоши Шекспирнинг ижодига холис ва синчков баҳо бераётгандек, унинг қаламига мансуб фохибона шарҳлаб-изоҳлаб бораётгандек туюлди.

Бир фикримда ҳамиши содикман: Мир Алишер Навоий наинки ўрта асрда яшаб ўтган мутафаккир, аксинча, у ҳар бир давр учун замон кишишидир. У бизнинг донишманд замондошимиздир.

Шунинг учун ҳам ушбу спектаклини ҳазрат бомбозининг кўзлари билан кўриб, сўзлари билан суб фохибона шарҳлаб-изоҳлаб бораётгандек: «**Навоийвир**» нигоҳ билан талкин қилгандек бўлдим.

(Ҳазрат Навоийнинг Шекспир фояларига ҳамоҳанг фиқрлари матн ичидаги алоҳидаги таъкидлаб кўрсатилиди.)

Масалан, Шекспир:

Ромео ва Жульетта қиссанидан ҳам Қайгули қиссани кўргмаган олам, – деб хитоб этса, «**ҳар достонин бир байтда ниҳон қилғон**» Алишер Навоий гўёки бу фикрни тўлдиргандек.

Мундин ғариброк¹ ҳол таворих² да оз воқеъдур, – деб ёзди.

Спектаклининг бадиий хусусиятлари, режиссер ва актёrlар маҳорати, рассомлар (Сергей Чубарнов, Мария Сошина), балетмайстери (Илья Останин), саҳна жанглари устози (Дилшод Косимов) ва бошқа ижодкорларнинг хизматлари ҳақида санъатшуноси олимлар, театр муҳисларни албатта ўз фикр-мулоҳазаларини билдирадилар. Шу сабабли мен бу масалага тўхталиб ўтироқчи эмасман.

Чунки:

Элга сўз дер маҳал бу ер-ўқтур,

Манга лек ул салоҳият йўқтур.

Спектакль Веронадаги икки донгдор оила – Монтекки (Файбула Жуманов) ва Капулетти (Баходир Мирмақсудов)лар сулоласи ўртасидаги адват ва душманлик тасвиридан – рақиб гурухларнинг ўзаро қилибозлик жангига билан бошланади. Асарнинг биринчи саҳнасиданоқ муқаррар содир бўлажак мудхиш бир фожианинг хидди анкайди.

Шекспир бу хонли:

Бизнинг Веронада икки хонадон Наслу насаблари эрур баробар

Улар низоларга киришиб ҳар он –

Шу шаҳар аҳлига етказди зарар, – деб таърифлайди.

Вазия чиндан ҳам хатарнома ва таҳликали. Гўёки бу шахарда қонун-қонда, тартиб-интизом йўқ, бедодлик, ўзбошимчалик авжига чиқкан.

Ҳазрат Навоий бу холга шундай баҳо беради:

Ҳалойик ҳар не қилса, тергамак йўқ,

Не қилғони “ёмон қилдинг” демас йўқ.

Душман тўдалар ўртасидаги қарама-қаршилик беҳад тарағлашиб, қон тўкиш даражасига етганида саҳнада шаҳар дороғаси – Герцог пайдо бўлади. У ҳар икки томондан ҳам қонун ва тартибга сўзисиз бўйсунишни талаб этиади.

Англа ба қонун или шоҳ хизматин, – деб Алишер Навоий.

Ёвлашган гурухлар маҳкамага таъкидидан кўркиб, зиддият ва низони вақтинга тўхтатадилар. Лекин шаҳар осмони узра таҳлиka булати тарқалмагани сезилиб туради.

Томоша давом этиади.

Монтеккилар хонадонидаги аслзодалар учун зиёфат кечаси уюштирадилари.

Қизиди базм янглиг эл димоғи...

Аслида супола соҳибларининг ушбу маросимдан кўзлаган яширин мақсади бор. Улар ўзларининг соҳибжамол қизи – Жульетта (Малика Раҳимова) Герцогнинг қариндоши бўлмиш Парис (Улугбек Рўзиев)га мойил қилиш ва шу тариқа келгусида жамиятда, аввало душманларни олдида ўз мавкенини мустажкамлаб олишини кўзлади.

Бироқ, мутлақо кутилмаганда, базм қоидасига кўра ниқоб тақиб олган, гўзал ва совуқон Розалининги илинжидаги бу даргоҳга тасодифан келиб қолган Капулеттининг кенжага ўғли Ромео (Бехзод Зокиржонов)нинг кўзи ногоҳ Жульеттага тушилди.

Ва лекин бу душман оиласлардан Түғлган фарзандлар севишиб қолди, – деб Алишер Шекспир.

Спектакль воқеалари кескин ва шиддатли тус олади. Ақл бовар қимланса ҳолат бу, лекин на чора:

Оллоҳ-оллоҳ, ишқ аро мундок балолар бор эмиш...

Бу воқеадан анча олдин дўстлари беғараз ҳазил-мутойиба билан уни “Ошиқ Ромео” деб аташарди. Аммо бу пайтда унинг фақат лақаби “ошиқ” эди, холос. Жульеттани кўрган илк лаҳза, илк онидан бошлаб, у чинакам ошиқи бекарорга айланади.

Энди унинг ҳолу ҳолатини Алишер Навоий шундай таърифлайди:

Не қўнгулда куввате қолмиш, не танда сиҳнате, Не қарору сабру не тобу товон, не тоқате.

Ромеонинг оташин ишқидан ниҳоят Жульетта ҳам хабар топади. Унинг масъим дилида ҳам пок мұхаббат куртқ ёза бошлияди. Аммо бу иккиси наనнинг ёшини истиқболда нима кутмоқда?

Томошабин бутун вуҳуди кўз-кулоқ бўлиб:

Шу баҳтсиз ёшларнинг мұхаббатини, Ўжар хонадонлар адоварини, Аламли севгининг мусибатини

ҳаяжон билан кута бошлиайди.

Лекин севишган қалблари ҳали бундан беҳабар – улар ишқ дарёси ичра фарқ.

Ҳазрат Навоий ошиқ-маъшуқларни гўё огох этгандек:

Ишқдин олдингда ҳар дам мушкул или мушкуле, –

деб таъкидлайди.

Ромео ва Жульетта бир-бирига етмоқ учун соғният или аҳуда паймон қўладилар. Иккиси хонадон

ла қиласи ва унинг дунёдан кўз юмишига сабаб бўлади.

Шу тариқа спектаклиниг воқеалар тугуни яна-да чигаллашади.

Хайроналиф узра ҳайронлиғ! – дейди мутафаккир шоиримиз бу холдан ҳайратга тушиби.

Меркуцио ва Тибалтнинг ўлимни Капулетти ва Монтеккилар хонадонини, ҳар иккала сулоланинг келтиради. Бу шўришу мажоралорни худуди-ки ўз кўзи билан кузатиб тургандек, ҳазрат Навоий:

Ҳалойик ичра ғавғо тушти ҳар ён, –

деб изтироб чекади.

Иккиси душман гурухнинг тўқнашуви авж нуқтасига етганида шаҳар дороғаси жанжалга аралашади ва Ромеони алборд деб топиб, Веронадан бадора қилиш ҳақида хукм чиқаради.

Спектаклда баҳтсиз ошиқларнинг изтиробли хайрлашув онлари ўта ҳассослик ва назокат ила таъкин этилади. Қалби чексиз фамга тўлган Жульетта Ромеога юзланниб, бамисоли:

Недур аҳволинг, эй зори ғарибим, Висолим давлатидин бенасибим? –

деб бўзлаётгандек туюлади.

Ромео шаҳарни тарк этганидан сўнг Монтекки қизини Парисга узатиш характеристига тушади. Жульеттани бу никоҳга кўндириши хотини (Тўхтахон Суропова) ва Энага (Нозима Раимбекова)дан қатъий талаб қиласи. Ва бу у ожиза аёл тошбабиротанинг қаҳарағазаби олдида ноҷор қолади.

Ишқ аро Фарҳод ила

Мажнун шерикимдир, вали, Дардуғам давлатидан бенасибим –

бў икки ўтогим.

Эски Жўванинг эски, овлоқ бир гўшасида ўлтириб, бу қайгули ишқ киссанини қайғура чўмий томоша қилар эканмиз, беҳтиёри қишининг аёзини, ҳайтнинг битмас ташвишларни дунёни гурбатларни ҳам бир зумгина унутамиз. Замин узра юксалимиз.

Ромео ва Жульеттанинг севги изтиробла-ри бамисоли Тристон ва Изольда, Лайли ва

Мажнун, Фарҳод ва Ширин, Ошиқ Ғарип в

Шоҳсана минг андух-армонлари каби, бизнинг тош қотган дийдаларимизни гўё эритаётгандек, нахкувон, олиханоб қалблар безаги бўлган бундай ноёб – ва соадатманд тўйғулардан мосуву бўнгил қопқаларимизни умидворлик ила черта-тойтадек туюлади.

Ҳақиқатан, деб униси пиҷирлайди лабларимиз, ҳақиқатан, ахир, мен ҳам бир пайтлар худди Ромео сингари, худди Жульетта сингари севиб-севилган, ишқ ичра ақп-хушидан жудо бўлган бегубор бўз йигит, маъсума киз эдим-ку! Мұхаббатни ипоҳий неъмат деб билардим-ку! Қайдо қолди энди ўша бебаҳо бисотим? Қаҷон, қаерда йўқтотдим уни, қандай жудо бўлдим мен ундан? Ҳаёт бозорида бу бекиёс гавҳарни нега тошга алмашдим? Нечун озурда дилим таймада ва фароз губоридан холи бўлган ўша шукухли кунларим, мунаввар тунларимни энди оғрини эслайди, эслагиси келмайди? Нега ақи:

Қалам сурма бу навъ афсоналарға, – деб мени тергайди?

Ҳа, совуқ ақл голиб келган муҳитда айни мана шундай фоя, яъни, **“Қалам сурма бу навъ афсоналарға”,** деган қараш аксариёт ижод ахли учун мезонга айланади. Лекин ажойиби будирки, ҳар қандай шароит, ҳар қандай жамиятда ҳам бундай талабларни писанд қилмайдиган, ҳатто уларга итогат этмайдиган ашаддий фанат (фидойи) инсонлар бўлар ва улар бу дикқинафас, дилгир, моддиюнчи ҳаётга файзи илоҳий бағишлаб яшар экан.

Агар шундай бўлмаганида эди, буғунги муҳташам, осмонупар иморатлар қаршисида гарнибона бир кулба бўлиб кўринадиган ушбу театр жамоаси совуқ саҳнада дийдираб турмасдан, боз рејиссёри раҳнамолигига шундок йўлнинг нариги бетига ўтиб, Эски Жўва бозорида жавлон уриб тижорат қилса бўлмасмиди? Мумтоз адимизиз Абдулла Қодиридан ўғли Ҳабибулло Қодирӣ ёш бола ҷоғи отасидан гина қилиб айтгандек,

“Ҳадеб ёзавермасдан, нишолда пишириб сотса бўлмасмиди?”

Шундай деб ёдим-у, аста ёқамга туфлаб кўйдим. Тағин бу ёзғанларимни битта-яримта манфаатпаст амалдор ўқиб қолса-да, “Қўтар тетрингни, бу ерда супермаркет курамиз!” деб қолса-я? Йўқ, ҳайриятки, бундай кимсалар, бизнинг бахтимизга, газета ўқимайди, театр кўрмайди – ўзини ғароз қилмасмиди? Мумтоз адимизиз Абдулла Қодиридан ўғли Ҳабибулло Қодирӣ ёш бола ҷоғи отасидан гина қилиб айтгандек,

“Ҳадеб ёзавермасдан, нишолда пишириб сотса бўлмасмиди?”

Шундай қўйиса, боякиш актёrlарнинг кам-кўстлари битиб, бой-бадавлат, баҳти-саодатли бўлиб кетмасмидилар?

Қандай кўринмас, курдатли куч – уларни шу қадам саҳнада асури банди, йўқ, мажнуну мафтун айлаган?

Саволимга жавоб излаб яна

Нодира ОФОК

«РУҲИМ ФАЛАКЛАРДА КЕЗИНАР ҲАР ТУН...»

АЁЛ

Сиз унинг исмини шивирлаб айтинг,
Исми - ҳуркак оху, балки, билмассиз.
Билмассиз, йўқотиб қўйгайсиз, кейин
Бир умр пушаймон ўргагай ҳадсиз.
Зангор кенгликларни нурдай сипкоринг,
Хўпланг жоми Жамнинг чоғирларидай.
Сўнг исмини сўранг кўхна дунёнинг
Миз-миз йиглаб ётган ёмғирларидан.
Ўн саккиз минг олам шамолларида
Саланглаган дорлар айтадир бир куй.
Сиз уни тақорорланг фолбин парида
Тангри унга атаб қўйган исм бу.
Ўйланг унинг исмин айтишдан бурун,
Бу қисмат ҳаҳри бўлгай беомон.
Унинг исми - кутиб ётган ботирин
Ё борса-келмасди, ё борса-гумон.
Ўйланг, кейин аста шивирлаб айтинг,
Овозингиз майин елга айлансан.
Бир қашфдан ларзага тушгайсиз, тайин:
Тайин, унинг исми - Нуҳнинг кемаси.
Унинг исмин фақат шивирлаб айтинг...

Ястанган Ер, униқан Осмон,
Тахламлари намуҳ бир ҳаво
Ва сокинлик ичра кенгайиб
Кетган каби туялган дунё.
Сахарларда сафбузук, дилгир
Учиб ўтган маҳкума ғозлар,
Япроқларнинг бандида чирт-чирт
Айрилиқдан кўйлаган созлар.
Шудринг бўлиб тушган бир хабар,
Шудринг бўлиб учган хаёллар
Ва гулханнинг дудида сўнг бор
Қўёш тафтин тўйган ҳазонлар...

Йиғлама, дил, кўхна чизги бу,
Рангларини янгилар Фурсат.
Сен ўзингга кўзёшдай мангу
Кўйлаб ётган жилгани кўрсат.
Йиғламагин, ўсоверсин Вакт,
Истамасак, даҳли йўқ бизга.
Амон-амон алёрлардан айт,
Ва қадаҳинг чўкиштири Кузга...

Энди тушларимга кирмагин, она,
Қўрқаман яrim тун үйғониб кетсан.
Билмайман, бундай хис қайдан ва нима?
Ва дилда хижига бор бундайн ҳисдан.
Биламан, бу сенинг висолинг эмас,
Софинглар қайтадан қийнайлар жонни.
Тушлар тинчимизга қўилган каби қасд
Шамолдай титадир ўтган армонни.
Бир ҳолнинг сирига топмасман жавоб,
Хаёлдан кетмас бир тасаввур - қайсар!
Тушимда-ку ўша-ўшасан, бироқ
Үйғонсан, не учун бегонадайсан?
Қандайин ҳоллардан берасан ҳабар,

Қайси дунёлардан юборасан хат?
Кўксими нижимлар шунда бир икрор:
Бу гўзлар дунёда умрим - муваққат.
Руҳим фалакларда кезинар ҳар тун -
Балғрига чорлади асл ошёни.
Балки тушдир ўзи умримиз бутун,
Ўлим - ўшал тушдан үйғониш они?
Қайдадир аслият, қайдадир рўё?
Кўнглум сезадири, етмайди ақлим.
Биламан, тушлар - бу Сен билан гоҳо
Мулоқот этмакнинг ягона шакли;
Биламан, умримиз эмас абадий,
Вуҳуд - руҳ чўзилган муваққат бистар;
Барибири, сени туш кўрсам негадир
Қалбимни чулғайди қайгули ҳислар,
Энди тушларимга кирмагин, она...

Шом ёйилар.
Ёйилар сим-сим.
Энди шамол билан ким үйнанар -
Сен ўйқсан-ку, менинг ёлғизим...
Телба каби айланар сувлар.
Қоп-қорадир жарликлар аро
Шоҳлаб кетган қарри тераклар.
Сисанбарлар кўринмас,
Аммо
Шом тубидан бўйлар таратар.
Үртамиизда баҳайат зулм
Эзвуради тинмай тусини.
Қайгуларда эслла, қайгулим,
Қоқ бўлинган Ой қиссанини.
Нур ўйлида үйнайди губор.
Нурлар қия, соялар узун.
Зулумот бор, ҳаёт бор, баҳт бор...
Сен ўйқсан-ку, менинг ёлғизим.

Нега, дейман бир кун оқшом маҳали.
Олиб қочар қондай кўзини Ҳаёт.
Негадир эрмакдай туюлар бари.
Маъюс жимирлайди толғин хотирот.
Чукур-чукурларда сой оқар ҳануз.
Устида ўйнайди жонбахш ҳаволар.
Ўринидида ёлғиз ўтириб Август
Оғир нафас олар...

“Узсам капалакнинг қанотларини...”
О, шафқатиз бўлгим келмакда нечун;
О яшаш! Бунча ҳам севгаймиз уни -
Маъниси ўлимча эмас-ку маълум?
Руҳимдан босимлар кетар бир зумга,
Дарвешлар тирилиб келуллар гўё.
Тинмай оқиб кирса сезгиларимга.
Лекин борлигимни билмаса дунё...

МУЖДА

Мени кўриб йўллар бурилиб кетди,
Оёғим остида очилди ўпқон.
Ҳаётдан азизроқ нима бор? -
Ҳақдир
Биздан юз ўғирган дўйстлар, ёрижон.
Кездилар кўркува зулмат шарласи,
Кулдим тикилганда бўғзимга ҳижрон.
Ўз-ўзим қонимнинг бўлдим ташнаси,
Ўзимга дўст бўлмай қолдим, ёрижон.
Бўзладим: “Борми дўст?” -
Бир қасос, зарда
Манзисиз ўйларга отса беомон.
Муждалар келди: “Кўп баландларда
Биздан юз ўғирмас Дўст бор, ёрижон”...

Нормурод НОРҚОБИЛОВ

онаси дам супади катор ухлаф ётган болапа-
рига, дам кенг томорқа четидаги кеч пишар
кекса олма дараҳтига разм солиб, тавба, хом
мевани қандай қилиб ейишади-я, деба кўлига
супурги билан хоқандозни олади.

Бу тун ҳам сабр этигадиган мажхун тутган-
ча кўйдаги тўлун ойга, чакон юндузларга кўз
тишиб, катталарнинг тезроқ үйкуга кетишни
кутиб анча ётди. Кўшини супада ётган ота-
сининг хуррага авж парасдига кўтарилганд,
кўрла катидан мушукдига сирорлиб чиқди-да,
одатдагидек, ҳар эхтимолга қарши, супа-чети-
да чўнқайиб, бир муддат тизза кучиб ўтириди.
Кейин лянгнёй холда копка сари зиппилади.
Копка корнадиги ёшилкаган кўчиш оп-
дидан кулогини динг қилиб, тагин бир неча
лаҳза тошкотиб турди. Сўнгра эшикни ёхти-
ёткорлик билан кия очиб, ёнлаб ташқарилар-
кан, эшикни ёлиши аносиди ой нуридан супад-
ек ёришган кўча юзига диктаг билан разм
солди. Ўтган куни машинада ҳамсоялардан
бираи даврозаси ёнига тўкиб кетилган шагал
уюми-ю, арик бўйида емакланәйтган икки муш-
шукка эътиборидан қочирмади.

Овал илтарининг онда-сонда калта-култа
акиллашини демаса, тун бутунлай сукунат
оғушида эди. Аммо шу пайт
қўнгилга ҳам шус қўеву,
ҳам вахима солгувчи су-
кунатга аччик қўилгандай,
бирдан кўшини ховлида эшак
хонграб колди, унга бошка
зашаклар жўр бўйиб, бир неча муддат овунни
роса бошларига кўтариши.

Овал ҳангарамай ўлларни
акиллашини демаса, тун бутунлай сукунат
оғушида эди. Аммо шу пайт
қўнгилга ҳам шус қўеву,
ҳам вахима солгувчи су-
кунатга аччик қўилгандай,
бирдан кўшини ховлида эшак
хонграб колди, унга бошка
зашаклар жўр бўйиб, бир неча муддат овунни
роса бошларига кўтариши.

Бола, ҳангарамай ўлларни, дея тўнгил-
лаганча ўн ёндаги тому дөворлар кўланка-
бўйлаб, беш ховли наридаги Сарвар чол
томорқасининг берги этигани қоралаб юрди.
Кўзлаган жойга етгач, ҳар галгидек, бощда
кучининг ҳар икки тарафига зинглар солиб қа-
ради, сунг ой ёндуридан қочандек, қоронги
тортиб турган кўнжакка - чолнинг томорқа
девори билан кўнжининг кўча томонга, ча-
маси, бир ярим газга туртиб чиқкан оғилхо-
наси девори туташ бурчакни назар ташлади.
Кўнжакдаги бир нечта қоекав ба ўртиклиар
факат болага мавзум, улрага оёқ қўйиб, тела
қисми гўзлапа билади пардаланган деворга
соғонига кўтаришади. Қор ишларни супад-
ек ёнига тоза-тоза кўнжакка кўнжакни
зингларни ташлади. Қор ишларни супад-
ек ёнига тоза-тоза кўнжакка кўнжакни
зингларни ташлади.

Агар шу тобда жануб томонга қияланаб
тушган яғини турли шаклдаги ҳарсанглар
билан безалган Кўнжиртепа пойдайди энзис
йўлдак пайдо бўлган кўш отлиқ - Холер
бобоси ҳамда Омон чавандоз воқеани тез
фаҳмлаб, “ҳай-ҳай”лашганча, улар устига
от қўйишмагандаги борми, ўтрага олинган
Бахром шумнинг холига маймунлар хўнг-
хўнг ийглиши турган газ эди. Бакир-чакир
қўлганча, кўнжек елиб келаттган суворий-
ларни кўрган ийгитлар ўзларни дунгликлар
орасига уриб, ўйиллар давомида кўклем
селидан хосил бўлган эрги-бурги саёз жар-
лика сакраб тушиб, бирпаста кўздан гойиб
бўлишган, бирининг яғинига қамчи туши-
шашга зўға улугурган Олим чавандознинг
хайкириди дашти тутган...

Агар шу тобда жануб томонга қияланаб
тушган яғини турли шаклдаги ҳарсанглар
билан безалган Кўнжиртепа пойдайди энзис
йўлдак пайдо бўлган кўш отлиқ - Холер
бобоси ҳамда Омон чавандоз воқеани тез
фаҳмлаб, “ҳай-ҳай”лашганча, улар устига
от қўйишмагандаги борми, ўтрага олинган
Бахром шумнинг холига маймунлар хўнг-
хўнг ийглиши турган газ эди. Бакир-чакир
қўлганча, кўнжек елиб келаттган суворий-
ларни кўрган ийгитлар ўзларни дунгликлар
орасига уриб, ўйиллар давомида кўклем
селидан хосил бўлган эрги-бурги саёз жар-
лика сакраб тушиб, бирпаста кўздан гойиб
бўлишган, бирининг яғинига қамчи туши-
шашга зўға улугурган Олим чавандознинг
хайкириди дашти тутган...

Агар шу тобда жануб томонга қияланаб
тушган яғини турли шаклдаги ҳарсанглар
билан безалган Кўнжиртепа пойдайди энзис
йўлдак пайдо бўлган кўш отлиқ - Холер
бобоси ҳамда Омон чавандоз воқеани тез
фаҳмлаб, “ҳай-ҳай”лашганча, уларни супад-
ек ёнига тоза-тоза кўнжакка кўнжакни
зингларни ташлади.

Агар шу тобда жануб томонга қияланаб
тушган яғини турли шаклдаги ҳарсанглар
билан безалган Кўнжиртепа пойдайди энзис
йўлдак пайдо бўлган кўш отлиқ - Холер
бобоси ҳамда Омон чавандоз воқеани тез
фаҳмлаб, “ҳай-ҳай”лашганча, уларни супад-
ек ёнига тоза-тоза кўнжакка кўнжакни
зингларни ташлади.

Агар шу тобда жануб томонга қияланаб
тушган яғини турли шаклдаги ҳарсанглар
билан безалган Кўнжиртепа пойдайди энзис
йўлдак пайдо бўлган кўш отлиқ - Холер
бобоси ҳамда Омон чавандоз воқеани тез
фаҳмлаб, “ҳай-ҳай”лашганча, уларни супад-
ек ёнига тоза-тоза кўнжакка кўнжакни
зингларни ташлади.

Агар шу тобда жануб томонга қияланаб
тушган яғини турли шаклдаги ҳарсанглар
билан безалган Кўнжиртепа пойдайди энзис
йўлдак пайдо бўлган кўш отлиқ - Холер
бобоси ҳамда Омон чавандоз воқеани тез
фаҳмлаб, “ҳай-ҳай”лашганча, уларни супад-
ек ёнига тоза-тоза кўнжакка кўнжакни
зингларни ташлади.

Агар шу тобда жануб томонга қияланаб
тушган яғини турли шаклдаги ҳарсанглар
билан безалган Кўнжиртепа пойдайди энзис
йўлдак пайдо бўлган кўш отлиқ - Холер
бобоси ҳамда Омон чавандоз воқеани тез
фаҳмлаб, “ҳай-ҳай”лашганча, уларни супад-
ек ёнига тоза-тоза кўнжакка кўнжакни
зингларни ташлади.

Агар шу тобда жануб томонга қияланаб
тушган яғини турли шаклдаги ҳарсанглар
билан безалган Кўнжиртепа пойдайди энзис
йўлдак пайдо бўлган кўш отлиқ - Холер
бобоси ҳамда Омон чавандоз воқеани тез
фаҳмлаб, “ҳай-ҳай”лашганча, уларни супад-
ек ёнига тоза-тоза кўнжакка кўнжакни
зингларни ташлади.

Агар шу тобда жануб томонга қияланаб
тушган яғини турли шаклдаги ҳарсанглар
билан безалган Кўнжиртепа пойдайди энзис
йўлдак пайдо бўлган кўш отлиқ - Холер
бобоси ҳамда Омон чавандоз воқеани тез
фаҳмлаб, “ҳай-ҳай”лашганча, уларни супад-
ек ёнига тоза-тоза кўнжакка кўнжакни
зингларни ташлади.

Агар шу тобда жануб томонга қияланаб
тушган яғини турли шаклдаги ҳарсанглар
билан безалган Кўнжиртепа пойдайди энзис
йўлдак пайдо бўлган кўш отлиқ - Холер
бобоси ҳамда Омон чавандоз воқеани тез
фаҳмлаб, “ҳай-ҳай”лашганча, уларни супад-
ек ёнига тоза-тоза кўнжакка кўнжакни
зингларни ташлади.

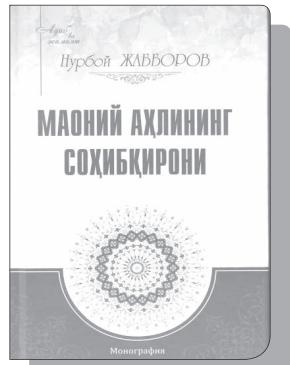
Агар шу тобда жануб томонга қияланаб
тушган яғини турли шаклдаги ҳарсанглар
билан безалган Кўнжиртепа пойдайди энзис
йўлдак пайдо бўлган кўш отлиқ - Холер
бобоси ҳамда Омон чавандоз воқеани тез
фаҳмлаб, “ҳай-ҳай”лашганча, уларни супад-
ек ёнига тоза-тоза кўнжакка кўнжакни
зингларни ташлади.

Агар шу тобда жануб томонга қияланаб
тушган яғини турли шаклдаги ҳарсанглар
билан безалган Кўнжиртепа пойдайди энзис
йўлдак пайдо бўлган кўш отлиқ - Холер
бобоси ҳамда Омон чавандоз воқеани тез
фаҳмлаб, “ҳай-ҳай”лашганча, уларни супад-
ек ёнига тоза-тоза кўнжакка кўнжакни
зингларни ташлади.

Агар шу тобда жануб томонга қияланаб
тушган яғини турли шаклд

КИТОБИНГИЗНИ ЎҚИДИМ

Адабиётшунос олим, филология фанлари доктори, профессор Нурбой Жабборовнинг “Маоний ахлининг соҳибқирони” (“ADABIYOT” нашиёти, 2021) деб номланган монографияси буюк ажоддимиз ижодининг миллат адабий-эстетик тафаккури такомилидаги ўрнини кўрсатиб бергани, улуғ мутафаккирнинг ирофоний ва адабий-эстетик олами тадқик этилгани ҳамда шоирнинг беназир ижоди янгича талқинлар ва кузатишлар асосида баён этилгани билан муҳим аҳамият касб этади.

Монографиянинг “Кириш” қисмida адабиётшунос давлатимиз раҳбарининг боболаримиз ижодий меросини ўрганиш билан боғлиқ ташабуслари, хусусан, Алишер Навоий ҳазратлари ижодини тадқик этиш ва ҳалқимизга етказиш боғидаги қарорларини тилга олар экан, навоийшунослиқда амалга оширилиши зарур бўлган масалаларни кун тартибига кўяди. Муаллифнинг бу борадаги тақиғифари долзарбигини таъкидлаш жоиз: “Бугун биз Навоий асарларининг

ўртасида тафовут бўлмагани учун ҳам биз ҳамиша у зотдан ҳайратдамиз. Тарихи Кондамир Навоийга бағишлаб “Макорим ул-ахлоқ” рисоласини ёзган. Асар номига эътибор қаратсан: “Мукаррам ҳулқлар”. Тарихи буюк ишлар демаяти, буюк ижод ҳам демаяти, улуғ ахлоқ деяти. Бу Алишер Навоийнинг маънавияти, маърифий дунёси ўз давридаги одамларни ҳам ҳайратга солганигини билдиради. Монография муаллифнинг мазкур бобдаги масалаларни Алишер Навоий ва ислом

латлар таснифи асосида мутафаккирнинг фикр ва қарашларини таҳлил қилас экан, шундай ёзди: “Алишер Навоий асарларида дунё тимсоли икки хил маънода кўллангани кузатилади: 1) инсон яшаб турган дунё; 2) одамзодин маърифатдан тўсувчи парда”. Муаллиф дунё тимсолининг бу икки маънисига далолат қилувчи мисолларни келитириш асосида Навоий ушбу тимсолни одамзод яшаб турган макон сифатида тасвирлагандага ҳам, уни камолотдан тўсувчи парда ўлароқ таъвиш этганда ҳам, Шарқ ислом эътиқоди нуқтаи назаридан туриб муносабат билдирганини алоҳида таъкидлайди. Унинг фикрича, буюк мутафаккир дунёпастларни қоралаш орқали инсон камолоти ва жамият тараққиётiga хизмат қилишин шашс ва ижодкор сифатидаги мұқаддас бурч, деб билган. Эн мухими, асарларида илгари сурилган улуғвор ғояларга ҳаётда ҳам оғишмай амал қилган.

Монографиянинг “Футувват гояси ва фатий образи” бўлими юкоридаги мазмунини мантиқи давоми бўлиб, уни Алишер Навоий ижодини англеш ўйлуда ўзига хос илмий янгиликларга эга бўлум,

учун ҳам катта аҳамиятга эга. Бизнингча, икки буюк адабий ижод олдига кўйидаги адабий-эстетик талабларни кўйган: 1) қалам ва сўзни мұқаддас билиш, уни воситаи жоҳ этишдан сакланиш; 2) ижод намунаси мұқаммал бадиият билан бирга теран маънени мужассам этимоз зарурлиги; 3) бадиий асар Ҳақ ва ҳақиқатга таъяниши; 4) ижодкор ўз мустақил йўлидан юриши, тақлиддан йирок бўлиши кераклиги.

Кейинги бобда адабиётшунос “Диний-маърифий асарлар мөҳияти”га назар соларкан, даставвал “Арбаин”да маърифий мазмун шакл мутаносиблиги “ни таҳлилга торлади, мазкур асарнинг нашарлари, уларнинг хусусиятларини ўрганиб, бевосита мазмун билан алоказор ҳижратларга тўхталиб ўтади. “Арбаин” устида олиб борилган талқинлар, унинг замондош шоирлар ижоди учун илҳом манбаи бўлганлигига диккатни қаратади.

Яна бир диний-маърифий асари “Сирож ул-муслимин”да Алишер Навоий фикр масалаларини қайтарди бадиий ифодалагани хусусида сўз юритган муаллиф бу асар мустақилликка чоп этилмаганини айтади. Кейинги нашарлар бу бўшлини тўлдирганини қайд этаркан, “Мұқаммал асарлари тўплами”да бу асар матни билан боғлиқ айrim сакталиклар учрашини таъкидлайди ва мисоллар келтириди. Ҳасанхон ва Ҳусайнхон Яхъе Абдулмажид нашарга тайёрларган “Навоийдан чон топқайлар навое” китобига таҳлилий ёндашиб, аввали нашардаги хатоликлар бу китобда тузатилганини ва унда бир қанча афзалликлар борлигини таъкидлайди. Н.Жабборов “Сирож ул-муслимин” асарини дақиқ таҳлилга тортиб, бу асар “адабий-илмий асар сифатида ўзбек мумтоз адабиёттида алоҳида мавқега эга” эканлигини асосласди.

Умуман, “Маоний ахлининг сultonни” монографияси Нурбой Жабборовга хос бўлган импийлик, аниқлик, китобхонга манзур келдиган равон услуга ва тил билан ёзилган. Бугун бу каби китоблар талқин қилиди, у талок қилган ёр, аслида, дунё тимсолида ўз суюқлисни эмас, дунёни талок қилаётганини шонанорлар тарзда очиб беради.

“Мирзо Улугбек даври Алишер Навоий талқинида” деб номланган бўллимида Н.Жабборов буюк темурий – Мирзо Улугбек даврида Самарқанд ва Хирдада ўзига хос адабий мұхит шакллангани ва беназир бадиий асарлар яратилганини таъкидлар экан, Навоий “Мажолосин ун-фоис”да тилга олган Камол Бадаҳший, Мавлоно Мұхаммад Олим, Саккокий, Лутфий, Мирзо Алибек, Ҳожа Исматулло Бухорий, Ҳожа Ҳурд ҳақидаги маълумотлар асосида бу фикрини далиллайди.

Н.Жабборов “Ҳамса”нинг қалити” унинг илк достонида эканлигини таъкидлар экан, “Ҳайрат ул-абор”ни “буюк бешликтининг назарий-методологик асоси” деб таърифлайди. “Буюк шоирнинг ижод концепцияси” ҳақида тўхталиб, икки буюк ҳамсанасинин бешликларини мұқяса қилиш асосида концепциянинг қуйидаги асосларни кептиради:

“...Низомий Ганжавий ва Алишер Навоийнинг ижод табиити ва ижодкор тутумига доир қарашлари бугунги кунунга ишқ ҳақидаги мазмунларни ўйнайди. Бирок бугунги кунда бу анъана унтилаётгандек, гўйе...”

Муаллиф буюк шоирнинг исломий

манбалар билан чукур таниш бўлганлигини унинг асарларидан иктибослар келтириш билан асослайди. Аҳамиятли жиҳати, Алишер Навоийнинг бутигун ижоди исломий-ироний ғояларга курилганлиги мұхтасар, аммо теран, тизимли тарзда китобхонга тақдим этилган.

“Низомий Ганжавий ва Алишер Навоийнинг ижод табиити ва ижодкор тутумига доир қарашлари бугунги кунунга ишқ ҳақидаги мазмунларни ўйнайди. Бирок бугунги кунда бу анъана унтилаётгандек, гўйе...”

Муаллиф буюк шоирнинг исломий ҳамсанасинин бешликтининг назарий-методологик асоси” деб атаган ва даставвал Алишер Навоийнинг ҳаётини ўзига хос адабий мұхит шаклланганини таъкидлар экан, Навоий “Мажолосин ун-фоис”да тилга олган Камол Бадаҳший, Мавлоно Мұхаммад Олим, Саккокий, Лутфий, Мирзо Алибек, Ҳожа Исматулло Бухорий, Ҳожа Ҳурд ҳақидаги маълумотлар асосида бу фикрини далиллайди.

Навбатдаги бобни муаллиф “Буюк шоирнинг ирфоний ва адабий-эстетик олами” деб атаган ва даставвал Алишер Навоийнинг ҳаётини ўзига хос адабий мұхит шаклланганини таъкидлар экан, Навоий “Мажолосин ун-фоис”да тилга олган Камол Бадаҳший, Мавлоно Мұхаммад Олим, Саккокий, Лутфий, Мирзо Алибек, Ҳожа Исматулло Бухорий, Ҳожа Ҳурд ҳақидаги маълумотлар асосида бу фикрини далиллайди.

Навбатдаги бобни муаллиф “Буюк шоирнинг ирфоний ва адабий-эстетик олами” деб атаган ва даставвал Алишер Навоийнинг ҳаётини ўзига хос адабий мұхит шаклланганини таъкидлар экан, Навоий “Мажолосин ун-фоис”да тилга олган Камол Бадаҳший, Мавлоно Мұхаммад Олим, Саккокий, Лутфий, Мирзо Алибек, Ҳожа Исматулло Бухорий, Ҳожа Ҳурд ҳақидаги маълумотлар асосида бу фикрини далиллайди.

Навбатдаги бобни муаллиф “Буюк

шоирнинг ирфоний ва адабий-эстетик олами” деб атаган ва даставвал Алишер Навоийнинг ҳаётини ўзига хос адабий мұхит шаклланганини таъкидлар экан, Навоий “Мажолосин ун-фоис”да тилга олган Камол Бадаҳший, Мавлоно Мұхаммад Олим, Саккокий, Лутфий, Мирзо Алибек, Ҳожа Исматулло Бухорий, Ҳожа Ҳурд ҳақидаги маълумотлар асосида бу фикрини далиллайди.

Навбатдаги бобни муаллиф “Буюк шоирнинг ирфоний ва адабий-эстетик олами” деб атаган ва даставвал Алишер Навоийнинг ҳаётини ўзига хос адабий мұхит шаклланганини таъкидлар экан, Навоий “Мажолосин ун-фоис”да тилга олган Камол Бадаҳший, Мавлоно Мұхаммад Олим, Саккокий, Лутфий, Мирзо Алибек, Ҳожа Исматулло Бухорий, Ҳожа Ҳурд ҳақидаги маълумотлар асосида бу фикрини далиллайди.

Навбатдаги бобни муаллиф “Буюк шоирнинг ирфоний ва адабий-эстетик олами” деб атаган ва даставвал Алишер Навоийнинг ҳаётини ўзига хос адабий мұхит шаклланганини таъкидлар экан, Навоий “Мажолосин ун-фоис”да тилга олган Камол Бадаҳший, Мавлоно Мұхаммад Олим, Саккокий, Лутфий, Мирзо Алибек, Ҳожа Исматулло Бухорий, Ҳожа Ҳурд ҳақидаги маълумотлар асосида бу фикрини далиллайди.

Навбатдаги бобни муаллиф “Буюк шоирнинг ирфоний ва адабий-эстетик олами” деб атаган ва даставвал Алишер Навоийнинг ҳаётини ўзига хос адабий мұхит шаклланганини таъкидлар экан, Навоий “Мажолосин ун-фоис”да тилга олган Камол Бадаҳший, Мавлоно Мұхаммад Олим, Саккокий, Лутфий, Мирзо Алибек, Ҳожа Исматулло Бухорий, Ҳожа Ҳурд ҳақидаги маълумотлар асосида бу фикрини далиллайди.

Навбатдаги бобни муаллиф “Буюк шоирнинг ирфоний ва адабий-эстетик олами” деб атаган ва даставвал Алишер Навоийнинг ҳаётини ўзига хос адабий мұхит шаклланганини таъкидлар экан, Навоий “Мажолосин ун-фоис”да тилга олган Камол Бадаҳший, Мавлоно Мұхаммад Олим, Саккокий, Лутфий, Мирзо Алибек, Ҳожа Исматулло Бухорий, Ҳожа Ҳурд ҳақидаги маълумотлар асосида бу фикрини далиллайди.

Навбатдаги бобни муаллиф “Буюк шоирнинг ирфоний ва адабий-эстетик олами” деб атаган ва даставвал Алишер Навоийнинг ҳаётини ўзига хос адабий мұхит шаклланганини таъкидлар экан, Навоий “Мажолосин ун-фоис”да тилга олган Камол Бадаҳший, Мавлоно Мұхаммад Олим, Саккокий, Лутфий, Мирзо Алибек, Ҳожа Исматулло Бухорий, Ҳожа Ҳурд ҳақидаги маълумотлар асосида бу фикрини далиллайди.

Навбатдаги бобни муаллиф “Буюк шоирнинг ирфоний ва адабий-эстетик олами” деб атаган ва даставвал Алишер Навоийнинг ҳаётини ўзига хос адабий мұхит шаклланганини таъкидлар экан, Навоий “Мажолосин ун-фоис”да тилга олган Камол Бадаҳший, Мавлоно Мұхаммад Олим, Саккокий, Лутфий, Мирзо Алибек, Ҳожа Исматулло Бухорий, Ҳожа Ҳурд ҳақидаги маълумотлар асосида бу фикрини далиллайди.

Навбатдаги бобни муаллиф “Буюк шоирнинг ирфоний ва адабий-эстетик олами” деб атаган ва даставвал Алишер Навоийнинг ҳаётини ўзига хос адабий мұхит шаклланганини таъкидлар экан, Навоий “Мажолосин ун-фоис”да тилга олган Камол Бадаҳший, Мавлоно Мұхаммад Олим, Саккокий, Лутфий, Мирзо Алибек, Ҳожа Исматулло Бухорий, Ҳожа Ҳурд ҳақидаги маълумотлар асосида бу фикрини далиллайди.

Навбатдаги бобни муаллиф “Буюк шоирнинг ирфоний ва адабий-эстетик олами” деб атаган ва даставвал Алишер Навоийнинг ҳаётини ўзига хос адабий мұхит шаклланганини таъкидлар экан, Навоий “Мажолосин ун-фоис”да тилга олган Камол Бадаҳший, Мавлоно Мұхаммад Олим, Саккокий, Лутфий, Мирзо Алибек, Ҳожа Исматулло Бухорий, Ҳожа Ҳурд ҳақидаги маълумотлар асосида бу фикрини далиллайди.

Навбатдаги бобни муаллиф “Буюк шоирнинг ирфоний ва адабий-эстетик олами” деб атаган ва даставвал Алишер Навоийнинг ҳаётини ўзига хос адабий мұхит шаклланганини таъкидлар экан, Навоий “Мажолосин ун-фоис”да тилга олган Камол Бадаҳший, Мавлоно Мұхаммад Олим, Саккокий, Лутфий, Мирзо Алибек, Ҳожа Исматулло Бухорий, Ҳожа Ҳурд ҳақидаги маълумотлар асосида бу фикрини далиллайди.

Навбатдаги бобни муаллиф “Буюк шоирнинг ирфоний ва адабий-эстетик олами” деб атаган ва даставвал Алишер Навоийнинг ҳаётини ўзига хос адабий мұхит шаклланганини таъкидлар экан, Навоий “Мажолосин ун-фоис”да тилга олган Камол Бадаҳший, Мавлоно Мұхаммад Олим, Саккокий, Лутфий, Мирзо Алибек, Ҳожа Исматулло Бухорий, Ҳожа Ҳурд ҳақидаги маълумотлар асосида бу фикрини далиллайди.

Навбатдаги бобни муаллиф “Буюк шоирнинг ирфоний ва адабий-эстетик олами” деб атаган ва даставвал Алишер Навоийнинг ҳаётини ўзига хос адабий мұхит шаклланганини таъкидлар экан, Навоий “Мажолосин ун-фоис”да тилга олган Камол Бадаҳший, Мавлоно Мұхаммад Олим, Саккокий, Лутфий, Мирзо Алибек, Ҳожа Исматулло Бухорий, Ҳожа Ҳурд ҳақидаги маълумотлар асосида бу фикрини далиллайди.

Навбатдаги бобни муаллиф “Буюк шоирнинг ирфоний ва адабий-эстетик олами” деб атаган ва даставвал Алишер Навоийнинг ҳаётини ўзига хос адабий мұхит шаклланганини таъкидлар экан, Навоий “Мажолосин ун-фоис”да тилга олган Камол Бадаҳший, Мавлоно Мұхаммад Олим, Саккокий, Лутфий, Мирзо Алибек, Ҳожа Исматулло Бухорий, Ҳ

— Ҳалима оға, янги 2022 йилни қандай ижодий кайфиятда бошлайсаныз?

— Кўнглимда нималардир гувилла бекачётгандай, узгараётгандай, янгиланаётгандай. Узгараётганини, янгиланаётганини хис киляяпман-у, аммо у қандай туйғу эканни англомаямсан. Гўёки, хас-ҳашак орасидан битта доини ахтараётгандайман. Одатда, ана шу ҳолатидан кейин ёзишига шўнгийман.

Баъзан ижодкор дўстларимиз хар қандай шаротда ҳам ўзининг мажбуллаб ёзишинг, шунга үрганишинг керак, дейишади. Лекин менда бундай бўлмайди. Баъзан йиллаб кутаман ва у келади, аввал руҳум ёт-ёруг бўлиб кетади, кейин эса дунёни унутти ёзаман...

Хозир ўша ширин ҳолатдаман.

— Шеър нима? Сизни шоир қилган омиллар?

— Кўп жода: шеър – бу дард, дейман ва балога қоламан. Тўрт томондан ҳар хил овозлар келади: бўлиши мумкин эмас, шеър – бу иш, шеър – бу шодлик, шеър – бу ҳаёт дейишади...

Аммо мен ҳали-ҳануз ўз сўзимда турибман: шеър – бу дард.

Доим тақорлайман: шоирларнинг болалиги бир-бираға ўшашди. Чунки улар бошқаларга ўшашмайдиганроқ, меҳрибонроқ ва табиатга жуда яқин бўладилар.

Болалигимда куроқлардан ясалган латта кўғирчогимни олиб ҳовлимиз ортидаги ҳаётда – Бухорода бўғни ҳаёт дейишади – эрталабдан кечгача ўйнардим. Суви доим жилдирاب турадиган ариқчага ёввойи ўтларининг гуленини отиб, соҳил бўйлаб ўгурик сув билан барбор чопардим. Билмайман, нима учундир шу манзара менга завқ беради. Кушларнинг овозида сўлим кўшик борлигини хис килганиман ўшанда. Баъзан бехосдан босиб, чумолини ўлдириб кўйсам, бақириб йилгаридан ва ўтига арашади ўллардам: бечора чумоли, онаси ўйда кутиб ўтиргандир.

Онам раҳматли жуда меҳрибон эдилар, келиб мени юлатардилар. Ростили айтсан, онам доимо мени аклим бутунлигига шубҳа билан қараган бўлсалар керакки, кўп китоб ўқишимни қаршилик қилиб, “Миңнг суйлиб қолади, болам” деганларини эслайман.

Хозир ўйлайман, нобуд бўлган ўша чумоли учун йилаган кезларимда, ҳозиридан кўра яхширок шоир бўлганман.

— Сиз нега оддий одамлар билан улар осон тушундиган тилда эмас, шеър тилида сўзлашишга ўтиб олгансан?

— Бундан олдин ҳам нега шеър тилида гаплашасиз, деган танбехларни эшигтанман. Энг қизиги, ўзимга бу нима учундир сезилмайди.

— Мени саволим танбехдан жудаям йирок, албатта.

— 8-синфда ўқиб юрган кезларимда тил ва адабиёт фанидан бўладиган олимпиададаги тайёрланиб юрганимда, қайсирид китобдан тилимга “тўлкинлаб кетаётгман” деган гап илашил қолган. Шу гапни кўп ишлатганин учун неча бор кулаги қолганиман. Бир томондан бўларнинг барчаси руҳий ҳолат билан боғлиқ, деб ўйлайман.

— Сизни ишқ ҳолатлари шоирни десак, зътироэз билдирийасиз?

— Мен борлигимни чулғаб олган, ёзмасам оғирлашиб қоладиган, ўзим гоҳ тушуниб, гоҳ тушунмайдиган тўйғуни, кечинмаларни қоғозга тушираман. Ана шу тўйғи, ана шу кечинмани нима деб аташ – шеърхон иктиёрида.

Баъзан гулхан ичада кўп нарса ёзиб кўясиз. Энг қизиги, ўшаларнинг ичидан менга ёқмайдиганлари шеърхон томонидан қадрланади.

— Ҳозир айни ижодий камолот палласидасиз. Бор куч, имкониятнингизни жамлаб, ижод билан машғул бўлишингизга халал берадиган тўсиқлар борми? Бор бўлса, улар қандай тўсиқлар?

— Билиб-бilmay менинг маддалаб ётган ярамга тегингандиз-да... ўзи-ку, жонни Парваридигори оламдан қарзга олганим. Унинг ишқи олдида ҳеч нарсага арзимаслигимизни билиб турбай хам ғимрлаб, питирлаб, ҳали ундан, ҳали бундан қарз бўламиш. Аллоҳга шукр, кунимиз ўтпани, аммо тўли-тоши ёзим келганда ўзимни тафтиш килишига тушаман. Кимлардандир қарз бўла турбай софлик ҳакида, қарзга олинмаган ишқ ҳакида ҳандай ёзиши мумкин, ахир? ўзим билан олиша-олиша музлаб қоламан. Ҳалигина кўнглимда гурилиб ёнаётган алансадан мон-нишон қолмайди.

— Илҳом сели-чи?

— Илҳом ҳам бир мутьизида... Үнгаям дон тутсангиз – руҳингизни тўшаб, қалбингизни очсангиз сизнинг сарҳадларга келади. Акс ҳолда...

Качондир бир вилоятга тадбирга бордик. Тезиор пар поезд тўқайзорлар оралаб елиб бораркан, беихтиёр қириқвордим: қандай гузал тўқайзор... Қандай гўзал манзара... Ёнимда ўтирган таникли актриса менинг бу галимга шу қадар баланд овозда ҳақ-ҳақ уриб кулдик, азбаройи уялганимдан ерга кириб кетади.

Биласизми, Форобий, Ибн Сино ўша мукаммал, бенуқсон шаҳарни орзу қилмаган. У шаҳар аслида йўқлигини яхши билишган. Орзулар бор, бахт эса ишк...

Тўғри, банда бор жойда ташвиш бор. Аммо гоҳ ёғингни чирмаб, гоҳ бўйнингдан ташвишларнинг занжирни узлуксиз бўғиб турса, омонат жонингни асрардан бошқа нарсага ярамай қоласан.

— Бу гапларингиз негадир Марина Цветаева, Ана Ахматованинг қисматини ёдга тушириди... Бир шеърингизда: “Минг йилки, жонимда эримайди қор...” деб ёзгансиз.

— Цветаевадек шоирни чидай-чидай охри ҳаётга таслим бўлган. Ахматова ўзи ҳакида “Эрим – гурда, ўғлим турмада... Сиз мени дою қилинг” деб дил тубидан ҳайқирган эди. У шоирларининг қисматини, бошидан кечганингни ўйласам, ҳаётимдаги кийинчиликлар, турмуш ташвишлари кўзимга ҳолва бўлиб қўрниади...

Ҳаёт қийинчиликлари Ишқ қалба соглан қийинчиликлар олдида ҳеч нарса эмас... Ишқ имтиҳони – шафқатсиз имтиҳон...

— Ҳалима оға, янги 2022 йилни қандай ижодий кайфиятда бошлайсаныз?

— Кўнглимда нималардир гувилла бекачётгандай, узгараётгандай, янгиланаётгандай. Узгараётганини хис киляяпман-у, аммо у қандай туйғу эканни англомаямсан. Гўёки, хас-ҳашак орасидан битта доини ахтараётгандайман. Одатда, ана шу ҳолатидан кейин ёзишига шўнгийман.

Баъзан ижодкор дўстларимиз хар қандай шаротда ҳам ўзининг мажбуллаб ёзишинг, шунга үрганишинг керак, дейишади. Лекин менда бундай бўлмайди. Баъзан йиллаб кутаман ва у келади, аввал руҳум ёт-ёруг бўлиб кетади, кейин эса дунёни унутти ёзаман...

Хозир ўша ширин ҳолатдаман.

— Шеър нима? Сизни шоир қилган омиллар?

— Кўп жода: шеър – бу дард, дейман ва балога қоламан. Тўрт томондан ҳар хил овозлар келади: бўлиши мумкин эмас, шеър – бу иш, шеър – бу шодлик, шеър – бу ҳаёт дейишади...

Аммо мен ҳали-ҳануз ўз сўзимда турибман: шеър – бу дард.

Доим тақорлайман: шоирларнинг болалиги бир-бираға ўшашди. Чунки улар бошқаларга ўшашмайдиганроқ, меҳрибонроқ ва табиатга жуда яқин бўладилар.

Болалигимда куроқлардан ясалган латта кўғирчогимни олиб ҳовлимиз ортидаги ҳаётда – Бухорода бўғни ҳаёт дейишади – эрталабдан кечгача ўйнардим. Суви доим жилдираб турадиган ариқчага ёввойи ўтларининг гуленини отиб, соҳил бўйлаб ўгурик сув билан барбор чопардим. Билмайман, нима учундир шу манзара менга завқ беради. Кушларнинг овозида сўлим кўшик борлигини хис килганиман ўшанда. Баъзан бехосдан босиб, чумолини ўлдириб кўйсам, бақириб йилгаридан ва ўтига арашади ўллардам: бечора чумоли, онаси ўйда кутиб ўтиргандир.

Хозир ўйлайман, нобуд бўлган ўша чумоли учун йилаган кезларимда, ҳозиридан кўра яхшиrok шоир бўлганман.

— Шеър нима? Сизни шоир қилган омиллар?

— Кўп жода: шеър – бу дард, дейман ва балога қоламан. Тўрт томондан ҳар хил овозлар келади: бўлиши мумкин эмас, шеър – бу иш, шеър – бу шодлик, шеър – бу ҳаёт дейишади...

Аммо мен ҳали-ҳануз ўз сўзимда турибман: шеър – бу дард.

Доим тақорлайман: шоирларнинг болалиги бир-бираға ўшашди. Чунки улар бошқаларга ўшашмайдиганроқ, меҳрибонроқ ва табиатга жуда яқин бўладилар.

Болалигимда куроқлардан ясалган латта кўғирчогимни олиб ҳовлимиз ортидаги ҳаётда – Бухорода бўғни ҳаёт дейишади – эрталабдан кечгача ўйнардим. Суви доим жилдираб турадиган ариқчага ёввойи ўтларининг гуленини отиб, соҳил бўйлаб ўгурик сув билан барбор чопардим. Билмайман, нима учундир шу манзара менга завқ беради. Кушларнинг овозида сўлим кўшик борлигини хис килганиман ўшанда. Баъзан бехосдан босиб, чумолини ўлдириб кўйсам, бақириб йилгаридан ва ўтига арашади ўллардам: бечора чумоли, онаси ўйда кутиб ўтиргандир.

Хозир ўйлайман, нобуд бўлган ўша чумоли учун йилаган кезларимда, ҳозиридан кўра яхshirok шоир бўлганман.

— Шеър нима? Сизни шоир қилган омиллар?

— Кўп жода: шеър – бу дард, дейман ва балога қоламан. Тўрт томондан ҳар хил овозлар келади: бўлиши мумкин эмас, шеър – бу иш, шеър – бу шодлик, шеър – бу ҳаёт дейишади...

Аммо мен ҳали-ҳануз ўз сўзимда турибман: шеър – бу дард.

Доим тақорлайман: шоирларнинг болалиги бир-бираға ўшашди. Чунки улар бошқаларга ўшашмайдиганроқ, меҳрибонроқ ва табиатга жуда яқин бўладилар.

Болалигимда куроқлардан ясалган латта кўғирчогимни олиб ҳовлимиз ортидаги ҳаётда – Бухорода бўғни ҳаёт дейишади – эрталабдан кечгача ўйнардим. Суви доим жилдираб турадиган ариқчага ёввойи ўтларининг гуленини отиб, соҳил бўйлаб ўгурик сув билан барбор чопардим. Билмайман, нима учундир шу манзара менга завқ беради. Кушларнинг овозида сўлим кўшик борлигини хис килганиман ўшанда. Баъзан бехосдан босиб, чумолини ўлдириб кўйсам, бақириб йилгаридан ва ўтига арашади ўллардам: бечора чумоли, онаси ўйда кутиб ўтиргандир.

Хозир ўйлайман, нобуд бўлган ўша чумоли учун йилаган кезларимда, ҳозиридан кўра яхshirok шоир бўлганман.

— Шеър нима? Сизни шоир қилган омиллар?

— Кўп жода: шеър – бу дард, дейман ва балога қоламан. Тўрт томондан ҳар хил овозлар келади: бўлиши мумкин эмас, шеър – бу иш, шеър – бу шодлик, шеър – бу ҳаёт дейишади...

Аммо мен ҳали-ҳануз ўз сўзимда турибман: шеър – бу дард.

Доим тақорлайман: шоирларнинг болалиги бир-бираға ўшашди. Чунки улар бошқаларга ўшашмайдиганроқ, меҳрибонроқ ва табиатга жуда яқин бўладилар.

Болалигимда куроқлардан ясалган латта кўғирчогимни олиб ҳовлимиз ортидаги ҳаётда – Бухорода бўғни ҳаёт дейишади – эрталабдан кечгача ўйнардим. Суви доим жилдираб турадиган ариқчага ёввойи ўтларининг гуленини отиб, соҳил бўйлаб ўгурик сув билан барбор чопардим. Билмайман, нима учундир шу манзара менга завқ беради. Кушларнинг овозида сўлим кўшик борлигини хис килганиман ўшанда. Баъзан бехосдан босиб, чумолини ўлдириб кўйсам, бақириб йилгаридан ва ўтига арашади ўллардам: бечора чумоли, онаси ўйда кутиб ўтиргандир.

Хозир ўйлайман, нобуд бўлган ўша чумоли учун йилаган кезларимда, ҳозиридан кўра яхshirok шоир бўлганман.

— Шеър нима? Сизни шоир қилган омиллар?

— Кўп жода: шеър – бу дард, дейман ва балога қоламан. Тўрт томондан ҳар хил овозлар келади: бўлиши мумкин эмас, шеър – бу иш, шеър – бу шодлик, шеър – бу ҳаёт дейишади...

ЯНГИ АСАРЛАР ЁЗИЛАЖАК

Давоми, бошланиши 1-саҳифада.

Шунингдек, қадрдан созанда маслақдошлариминг ижодий буюртмалари бўйича чолғу асарлар яратиб, премьераларини ўтказишга мушарраф бўлдим. Шулардан бири, давлатимиз мустақиллигининг 30 йиллигига бағишинланган "Ёшлик ифори" асадидир. Бу асар премьерасини интернет тармоқлари орқали эълон қўлганимда узоқ-яқиндаги санъат ихломсандинг, хатто хориждаги ижодкор дўстлар ҳам уни илқикутиб олиши.

Янги асарларимдан янга бўйи ўзбек мусиқасининг дурдона чопуси бўлмиш қўшнай ва ҳалқ чолгулари оркестри учун Концертдир. Юртимиз ижодкорлари томонидан бу чолу учун кўп асар ёзилмаган. Биз композиторлар олдида кўшнайнинг ўзига хослигини ўрганиш, ҳикматини англашдек масъулиятни вазифа турибди. Кўшнай учун янги асарим қисқа муддатда ёш созандалар репертуарига кириб улгарди ҳамда унинг янги талқинлари пайдо бўлди.

2021 йилда шогирдим – ёш композитор Беҳзод Турсунбоев билан янги, улкан лойиха устида иш бошладик. Мъалумки, сўнгги йилларда ўзбек хореография санъати янги мусиқий асарларга мухтохлиқ сезмода. XX асрда Муҳаммаджон Мирзаев, Баҳтиёр Алиев сингари атоқли ижодкорлар томонидан яратилинган ўлмас асарлар бир неча авлод хореографларни тарбиялади. XXI асрда эса хореография санъати узининг ривожланиш истикборларидан янги асарларни кутмоқда. Б. Турсунбоев айни пайтда ҳалқимизнинг буюк ўғлони Жалолиддин Мангуберди тўғрисида "Жалолиддин" номли

миллий балетни яратишига кириши. Мъалумки, бундай саҳна асарлар мазкур жанр хусусиятларини ўз ичига олган ҳамда пухта ёзилган либретто асосида яратилиди. Бу борада биз Ўзбекистон давлат Хореография академиясининг забардаст усталари – Ўзбекистон ҳалқ артисти Қодир Мўминов, заҳматкаш педагог Дурдана Абдуҳакимова билан ҳамкорлик олиб бормоқдамиш. Образларнинг ифодавийлигига эришиш, юрга садоқат хиссini ёрқин чизигиларда кўрсатиш устида изланганимиз.

2022 йилдан умидим катта. Аввало, кириб келган йилда "Жалолиддин" балетини саҳнапаштириш ишлари бошланади. Унда Хореография академиясининг талабалари қатнашади. Асарнинг мусиқаси эса ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист, дирижёр Камолиддин Үрнибовев раҳбарлигидаги Ўзбекистон давлат симфоник оркестри ихросида янграйди. Бу борада ҳоразм мусиқасининг билимдонлари бўлган созанда ҳамкасларимиз ҳам ижодий жараёнга жалб этилади.

Янги 2022 йилдаги – ёш композитор – баракали йил бўлишига ишонаман. Негаки, мамлакатимизда ҳар соҳада амалга оширилаётган туб ислоҳотлар, аҳоли фаровонлигини таъминлаш, ҳар бир инсон ҳётда ўз ўрнини топши учун яратилаётган имкониятлар озод ва обод юртда куррам яшаш соадатини инъом этади. Шундай экан, 2022 йилда ҳар бир инсонга, аввало, соғлиқ-омонлик ва орзу-истакларининг рўйбони тилаб қоламан.

**Ойдин АБДУЛЛАЕВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси
депутати, композитор**

Қашқадарё кенгликларига боққанда қўёшнинг кўзи тиниб кетади, дейди воҳа кайвонилари. Дарҳаққат, бир учи чўли биёбон, бир учи салобатли тоғлар қуршовида худди кекса алп отахондек ёнбошлаб мизғиётган маъво бағри мъайданларга бойки, шу маънода уни мамлакатимиз иқтисодиётининг белбоғи, десак сира янглишмаймиз. Бугунги кунда юртимизда қазиб чиқарилаётган табиий газнинг 70 фоизи, нефтнинг қарийб 78 фоизи, газ конденсатининг 80 фоизидан зиёди ушбу вилоят яхсисига тўғри келаётгани фикримизга далолатdir.

САОДАТ МАЁГИ ПОРЛАЙДИ АБАД

Бундан ташқари, вилоят саноат марказига айланыётгани ҳам чин. Яқинда Uzbekistan GTL «газни – суюқликка» технологияси асосида

(градирни) ишга туширилди.

Заводнинг очилиш маросимида давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёев: "Энди бундай кор-

курилган йирик заводнинг ишга туширилиши оламшумул янгиликлардандир. Қатар, ЖАР, Малайзия ва Нигериядаги шундай корхоналардан кейин жаҳондаги 5- завод эканлигини ҳисобга олсан, бу корхонада йилига 3.6 миллиард метр куб табиий газни қайта ишлаб, 1,5 миллион тонна тайёр маҳсулотлар, яъни авиакеросин, дизел ёнлигиси, нафта, суюлтирилган газ ишлаб чиқарилади. Бу эса, мамлакат ва аҳолининг ички эҳтиёжларини қоплаш учун мухим омил бўлади.

Бундагу кунда жаҳонда экологик мувозанатни сақлаш, инсониятни турли ҳавфлардан асрар бирламчи мақсад бўлса, мазкур заводада зарарли чиқиниларни камайтишига эришиш асосий тамоиллардандир. "GTL" заводи ишлаб чиқарадиган ёқилги бўшقا анъанавий ёқилгиларга нисбатан 40 фоиз кам чиқинди ва зарарли газ ҳосил қиласди. Бунинг ҳисобидан йилига 13,5 минг тонна зарарли газларнинг ҳавога тарқалишига йўл қўйилмайди.

Заводнинг барпо этилишида хориждан бу-гуннинг талабига жавоб берадиган замонавий ускуналар келтирилди. Биргина 2021 йил январда ҳом сувни қайта ишлаш курилмалари – минералсиз сув ишлаб чиқарни ҳамда ёнин ўтирув сув тизими қисми ишга тушибди. Февраль ойида «Машъяла» тизими ва буг қозонлари фойдаланишига топширилди. Март ойидан зародга ёнлиги гази қабул қилиш бошланди. Шунингдек, апрель ойида сувни совитиш курилма-

хоналар фақат инвестициялар билан барпо этилади. Бу корхона ишга тушяпти, энди энг муҳими ҳалқимиз бунинг фойдасини ҳис қўлинсан. Бундай заводлар билан чуқур қайта ишлашни йўлга кўйиб, қўшимча қиймат яратамиз", дея таъкидлади.

Бундай йирик корхоналар түфайли "яшил иқтисодиёт"га утиш мамлакатининг иқтисодий курдатини ривожлантиришда мухим омилидir.

Иккинчидан, 1 минг 300 нафар мутахассис юқори даромаддат, доимий иш ўрнига эга бўлади.

Бундаги йирик корхоналар түфайли "яшил иқтисодиёт"га утиш мамлакатининг иқтисодий курдатини ривожлантиришда мухим омилидir.

Иккинчидан, 1 минг 300 нафар мутахассис юқори даромаддат, доимий иш ўрнига эга бўлади.

Парнишни ўзбекистондаги маҳсулотларга охирги ишлов бериси цехида технолоѓик курилма

ката оператори бўлиб ишлайман, – дейди Тўлқин Сариве.

– Заводимиз нафақат Ўзбекистон тарихида, балки жаҳон саноат тармоғида ўзига хослиги, муракаблиги ва стратегик аҳамиятга эгалиги билан ажralиб туради.

Заводнинг барпо этилишида хориждан бу-гуннинг талабига жавоб берадиган замонавий ускуналар келтирилди. Биргина 2021 йил январда ҳом сувни қайта ишлаш курилмалари – минералсиз сув ишлаб чиқарни ҳамда ёнин ўтирув сув тизими қисми ишга тушибди. Февраль ойида «Машъяла» тизими ва буг қозонлари фойдаланишига топширилди. Март ойидан зародга ёнлиги гази қабул қилиш бошланди. Шунингдек, апрель ойида сувни совитиш курилма-

хоналар фақат инвестициялар билан барпо этилади. Бу корхона ишга тушяпти, энди энг муҳими ҳалқимиз бунинг фойдасини ҳис қўлинсан. Бундай заводлар билан чуқур қайта ишлашни йўлга кўйиб, қўшимча қиймат яратамиз", дея таъкидлади.

Бундай йирик корхоналар түфайли "яшил иқтисодиёт"га утиш мамлакатининг иқтисодий курдатини ривожлантиришда мухим омилидir.

Иккинчидан, 1 минг 300 нафар мутахассис юқори даромаддат, доимий иш ўрнига эга бўлади.

Бундаги йирик корхоналар түфайли "яшил иқтисодиёт"га утиш мамлакатининг иқтисодий курдатини ривожлантиришда мухим омилидir.

Иккинчидан, 1 минг 300 нафар мутахассис юқори даромаддат, доимий иш ўрнига эга бўлади.

Бундаги йирик корхоналар түфайли "яшил иқтисодиёт"га утиш мамлакатининг иқтисодий курдатини ривожлантиришда мухим омилидir.

Иккинчидан, 1 минг 300 нафар мутахассис юқори даромаддат, доимий иш ўрнига эга бўлади.

Бундаги йирик корхоналар түфайли "яшил иқтисодиёт"га утиш мамлакатининг иқтисодий курдатини ривожлантиришда мухим омилидir.

Иккинчидан, 1 минг 300 нафар мутахассис юқори даромаддат, доимий иш ўрнига эга бўлади.

Бундаги йирик корхоналар түфайли "яшил иқтисодиёт"га утиш мамлакатининг иқтисодий курдатини ривожлантиришда мухим омилидir.

Иккинчидан, 1 минг 300 нафар мутахассис юқори даромаддат, доимий иш ўрнига эга бўлади.

Бундаги йирик корхоналар түфайли "яшил иқтисодиёт"га утиш мамлакатининг иқтисодий курдатини ривожлантиришда мухим омилидir.

Иккинчидан, 1 минг 300 нафар мутахассис юқори даромаддат, доимий иш ўрнига эга бўлади.

Бундаги йирик корхоналар түфайли "яшил иқтисодиёт"га утиш мамлакатининг иқтисодий курдатини ривожлантиришда мухим омилидir.

Иккинчидан, 1 минг 300 нафар мутахассис юқори даромаддат, доимий иш ўрнига эга бўлади.

Бундаги йирик корхоналар түфайли "яшил иқтисодиёт"га утиш мамлакатининг иқтисодий курдатини ривожлантиришда мухим омилидir.

Иккинчидан, 1 минг 300 нафар мутахассис юқори даромаддат, доимий иш ўрнига эга бўлади.

Бундаги йирик корхоналар түфайли "яшил иқтисодиёт"га утиш мамлакатининг иқтисодий курдатини ривожлантиришда мухим омилидir.

Иккинчидан, 1 минг 300 нафар мутахассис юқори даромаддат, доимий иш ўрнига эга бўлади.

Бундаги йирик корхоналар түфайли "яшил иқтисодиёт"га утиш мамлакатининг иқтисодий курдатини ривожлантиришда мухим омилидir.

Иккинчидан, 1 минг 300 нафар мутахассис юқори даромаддат, доимий иш ўрнига эга бўлади.

Бундаги йирик корхоналар түфайли "яшил иқтисодиёт"га утиш мамлакатининг иқтисодий курдатини ривожлантиришда мухим омилидir.

Иккинчидан, 1 минг 300 нафар мутахассис юқори даромаддат, доимий иш ўрнига эга бўлади.

Бундаги йирик корхоналар түфайли "яшил иқтисодиёт"га утиш мамлакатининг иқтисодий курдатини ривожлантиришда мухим омилидir.

Иккинчидан, 1 минг 300 нафар мутахассис юқори даромаддат, доимий иш ўрнига эга бўлади.

Бундаги йирик корхоналар түфайли "яшил иқтисодиёт"га утиш мамлакатининг иқтисодий курдатини ривожлантиришда мухим омилидir.

Иккинчидан, 1 минг 300 нафар мутахассис юқори даромаддат, доимий иш ўрнига эга бўлади.

Бундаги йирик корхоналар түфайли "яшил иқтисодиёт"га утиш мамлакатининг иқтисодий курдатини ривожлантиришда мухим омилидir.

Иккинчидан, 1 минг 300 нафар мутахассис юқори даромаддат, доимий иш ўрнига эга бўлади.

Бундаги йирик корхоналар түфайли "яшил иқтисодиёт"га утиш мамлакатининг иқтисодий курдатини ривожлантиришда мухим омилидir.

Иккинчидан, 1 минг 300 нафар мутахассис юқори даромаддат, доимий иш ўрнига эга бўлади.

Бундаги йирик корхоналар түфайли "яшил иқтисодиёт"га утиш мамлакатининг иқтисодий курдатини ривожлантиришда мухим омилидir.

Иккинчидан, 1 минг 300 нафар мутахассис юқори даромаддат, доимий иш ўрнига эга бўлади.

Бундаги йирик корхоналар түфайли "яшил иқтисодиёт"га утиш мамлакатининг иқтисодий курдатини ривожлантиришда мухим омилидir.